

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér.
Egyes számok kaphatók: a dohányboltokban.

Egyesüljünk!

A néppárt új akciójához.

Örömtől áthatva olvastuk a rövid idő alatt immár második felszólást, a mely a néppártnak a másik keresztény gondolkozású párthoz való közeledését keresi.

Nagyon örültünk Giesswein Sándor parlamenti beszédének, a ki kifejtvén álláspontját, általános parlamenti elveit, rögtön bejelentette csatlakozását a néppárt programjához. A napokban Szalánczy Andor az élénk tollu, csupa tűz agitátor fejezte ki nyílt levlélben azt az állásfoglalását, hogy a keresztény szociálistáknak egyesülniök kell a néppárttal s ez idő szerint semmiféle olyan akadály nincs, a mi ezt az egyesülést gátolná.

Istenem! milyen szép is az a „*viribus unis!*” milyen megható, mikor az emberek kézt kézbe téve, kart karba fűzve megvetik az ellentétet, a mely őket szétválaszthatná s egyesült erővel haladnak azon ideális cél felé, mely mindnyájuk telke előtt világoskodik.

Igy cselekszik most a néppárt és a keresztény szocialista párt.

De önkénytelenül tolszszik elénk a kérdés, hogy miért nem volt meg ez a fölbuzdulás eddig és miért van meg csak

most? Mikor volt rája nagyobb szükség: most vagy a választások előtt? és miért állott akkor a két tábor egymással majdnem teljesen szemben, miért rontották egymás hitelét a választások előtt, holott ha a két program időben egyesül, sok erő nem forgácsolódott volna szét, a munkapárt nagyobb öröme és diadalára.

Nem fogjuk elfelejteni azt a gyalázatos irmodort, a melyet Csitáry-Béla orsz. képviselő pár hónap előtt a néppárt ellen „A Nép” című újságjában tolytatott. Teljesen megvadulva, egy renegát elszántságával, kellemetlenségével és gyűlöletével támadt neki annak a pártnak, a mely ötet kéblére fogadta és fölnevelte. Nem gondolta meg, hogy akár a jóbarátok akár az ellenségek megvetik és undorral utasítják el azt az embert, a ki a saját fészkebe piszkít.

Jött az eredmény! A keresztény szocialista párt behozott egyetlenegy képviselőt: Giesswein Sándort, a kit szintén nem azért választottak meg, mert kereszt-szocialisa, hanem mert Gieswein Sándor. A többi valamennyi elbukott, még az eléggé ki nem sült pártvezér: Szapáry László gróf ur is.

Hát kellett ez nekünk? Gyengítették a néppártot minden vonalon — és ők se nyertek semmit se.

Illetőleg nyertek valamit. Azt a bölcs

tanulást, hogy rosszul cselekedtek s a rossz cselekedetet minél előbb meg kell reparálni.

Ezt az egy és valóban dicséretreméltó lépést elismerjük és szívesen honoráljuk.

Most mi meg csak egy másik témára kívánjuk a figyelmet ráirányítani.

Nem először szólunk e lap hasábjain arról, hogy a néppárt ne költözzék le magát a 67-es programhoz.

Nem mondjuk mi, hogy a 48-as függetlenségi párt többet követel ez idő szerint, mint a mi a 67-es kiegyezés alapján logikus következetességgel ki lehetné vinni. Tudjuk azt mindnyaján nagyon jól, hogy ha Deák Ferenc elvei következetesen érvényesülhetnének, a függetlenségi párt nagyon boldogan sorolná mindazt a sikereit közé.

Azt is tudjuk nagyon jól, hogy akár-hány 67-es politikus kurucabb, vitézebb mint némely körülteremtettezet 48-as. Hiszen a cél közös: hazánk boldogítása, függetlenítése minden idegen, gonosz befolyástól.

Itt csupán az elnevezésről, a külső keret meghatározásáról van szó.

Itt csak arról van most szó, hogy mit ért a magyar nép a 48; a függetlenség alatt? Azt az édes álmot, hogy Magyarország szabad, leigázatlan boldog lehet, a mire törekedni minden becsületés

Emlékek a pihenés idejéről.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Sokan nagyon furcsán vélekednek mikor az ember azt mondja, hogy júliusban és Veicében öhajlja meg az üdülést. Olyan formán néznek az emberre, mintha télen enne fagyaltot, franciát tanulni küldené a téli kabátját mikor majd megveszi az Isten hidege s ha szemrehányást tesznek érette, hogy miért nem vigyáz a drága egészségére és azt felelné:

Köszönöm én ezt így szoktam, ez válik az én drága egészségemre.

Mondom ilyenformán szoktak emberek ránknézni, mikor azt kérdik:

Ugy-e, kuyi meleg volt odalenn a taliánok között?

Dehogy volt meleg, dehogyan volt. Sőt! Nagyon kellemes volt és bátran mondhatom, hogy Fehérvárot egyetlen egy délelőttön többlet izzadtam mint odalenn két hét alatt.

Megengedem, hogy a napsugár tényleg magasabbra szökteti a higanyt, de a tenger üde levegője mindig ellensúlyozza a nap mérges sugarait. Egyébiránt az ember nyáron nem melegedni, nem fájni, nem is nászutazni, hanem fű-

rödni szokott. A fürdéshez pedig minden kétséget kizárólag meleg, sok meleg, minél több meleg kell. Mindig elkomorodunk, mikor innen föltülről, Magyarország felől komor feihők borongtak a Szent Márk-tér fölött, vagy ha az enyhe zefir stutogása a lágy tremolóból hangosabb futamokban trillázott a forte felé. Az napra a fürdésben némi zavar állott elő.

Mert kérem, a fürdés imigyen szokott történni: Az ilhoni 5—6 óra helyett ott 9 órakor kel a magyar — aki ur. Tízre, fél 11-re rendbehoztuk magunkat, utközben benéztünk San Marcobá, mert hát az Uristennel vakációban is jó barátságban kell lenni. Aztán felültünk egy vaporettora, a velenceiek lövönatjára, vagyis a propellerre és szépen átsiklottunk a Ládora. Több mint 400 kabin áll immár a közönség rendelkezésére, de akárhányszor várakozni, tülekedni, illetőleg borraivalozni kellett a bagninot, hogy egy fülket nekünk is juttasson. Az ember megcsinálja a toalettjét, illetőleg megszabadul tőle, aztán siet kifelé — a homokba. Körülbelül egy holdnyi területet négyszög alakban kabinokkal vett körül a fürdőigazgatóság s csak a tenger felé ad szabadságot. A kompania: egy-egy ismert társaság, akkor lefogalta már a helyét. Egész szalonok verődnek össze ebben az afrikai kőszűmben és

helyzetben. Hölgyek, urak, legények, leányok, itt teszik a szépet egymásnak és beszélük meg a napi pletykákat. Eleinte persze meglepő a dolog, mert hát mégis! no! tetszik tudni, nem születünk Kamerunban s itthon a korzón megszoktuk, hogy nyakig, illetőleg a lábunk ujjáig a szabók és lábtyűművészek nemés versenyét tanulmányozzuk egymáson. De hát ott mit csináljon az ember. Csak nem fog prémes bündében járni a többi lenge alak között. Mondom, az első öt perc szellője széthordja az előítátelek fátylaát és csak az tartja szükségesnek a röstelkedést, akinek valami különös, toalettal fedhető szépséghibája akad. A magyar kivágja a brusztot:

— Vagyok olyan legény mint te,
Vágok olyan rendet te mint adia szedte-
vette talánja, nimetje, balgája vagy franciája.

Mikor az ember megelégette az ős ember dicsőségét s a ráttűző nap sugarai alatt lassan izzadni kezd mint a tücsök, akkor szép lassan bevönul a tengerbe. Akár a Balatonban lubic-kolna. Csakhogy a tenger nagyobb hullámokkal ostromol bennünket, mint a magyar tengernek méltóztatik. Hogy a tenger vize sós, keserű, az nem numerál. Legalább bizonyosan izzás, mint a kristály, úgy hogy ha nyakig vagy benne, egész vigan gyönyörködhetesz a lábod ujjain tenyész,

Sövegjártó Janos

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.
Állandó nagy raktár egy- és asztalneműk-
ben, szintartó karton és zephirekben stb. Egy jóhábbit való és
tanácsot is adnak.

Mai lapunk 4 oldal

00000410

Minden valódi doboz 25 dbot tartalmaz
Minden tabletán rajta van e két szó



Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak

Szereti az egészségét?

Ki ne tudná, hogy utólréhetetlenül legjobb hashajtó a világhírű

PURCO-BAYER

Minden valódi doboz 25 dbot tartalmaz
Minden tabletán rajta van e két szó



Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak

magyar embernek lelkiismereti kötelessége. S mit ért a magyar ember a 67 alatt? osztrák rabságot, szegényletes rabbilincset, a mely alól csak az nem akar szabadulni, a ki a hazáját nem szereti.

Igy van ez és nem másként.

Hát miért viseli a néppárt kezein, lábain azt a kölöncöt, a mely őt népszerűsége lépcsőin minden lépésben akadályozza. Van-e rá szüksége? Minden esetre. Van-e haszna a másiktól? Semmiesetre.

A néppártnak az a kötelessége, hogy a gerincet, a keresztény Magyarország eszméjét erősítse. És ennek az elérésére föl kell használnia minden tisztességes fegyvert és el kell távolítani minden nyügöt, a mely őt a szabad mozgásban akadályozza.

Magunk hallottuk képviselőjelejtektől, hogy a saját népszerűségük emelésére kénytelenek voltak a 48-as függetlenségi párt programja alapján beszélni. Hiába volt ez nekik őszinte, lelkükben gyökeredző meggyőződésük, mikor az ellenpárt leplezte őket, hogy hiszen a néppárt a hazaáruló 67-es párt politikai tükéjét vallja a magáénak.

Minek rakják ezt a fölösleges kölöncöt a párt nyakára? Eddig, meg vagyunk győződve — a választók tizezreit lehetett volna a néppárt zászlaja alá hódítani. Nem tették. De a helytelenségnek, a célszerűtlenségnek megkorrigálása nem hiba, hanem okosság.

lyükszemekben. Persze hogy van odabenn hancurozás bőven. Majd a hóréből ugrik ki rémelylik, úgy taszigalódik benne az élet es elevevesség. A másik vígan tornászik a fölállított tornafákön s olyan halált megvető bukfencet hány, hogy szinte irigyelni lehet tőle.

Ez a mulatság eltart addig, míg az ember egy kissé fájni kezd, vagyis érzi, hogy a tenger sós vize megkezdte az operálást s belehatolt a veséknig. Akkor kivonulunk s ha előzőleg jól esett a homok tüzes, égető mivolta, most duplán élvezzük. Az ember behányja vagy behánytja magát homokkal, úgy, hogy egész hegy domború fölötté és kezdi az élvezetet. A napnak van rá gondja, hogy keresztülhatoljon minden porusunkon, hogy megkeressen minden bacillus-csemétét, amely légy részünk sejtjei között fészkelődik; aztán birokra kel vele, gyúrja, dögönyözi, puszítja, amint kitalálta, hogy a legjobb és legtermészetesebb gyógyítószer a napsugár meg a víz. Az orvosok kuralhatnak méreggel, gyilkolhatják arsenikkummal és egyéb ölü mérreggel, a bennünk termett ellenséget, de mikor kirtották az ellenséget, lehetetlen, hogy a belénk szedett mérregnek mellékhatása ne legyen. A nap nem hagy mérget hátra, annak csak gyógyító ereje lehet. Azaz hogy okoz fájdalmat, amennyi-

Mi fontos a néppártnak? a cél-e vagy az eszköz? Erdemes-e az eszközért föladozni a célt?

Ha a keresztény szocialista párt megtudta keresni a helyes utat a boldogulás felé, keresse meg a néppárt is ugyanazt a jövőnd nagyobb bonyodalmai között való sikerért.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Saára Gyula dr. polgármester tegnap hazaérkezett radengungi üdüléséből. A polgármester szabadsága még három hétig tart, a mely időt a Balaton környékén fogja eltölteni.

— **A kápincus rend köréből.** P. Follrich Odorik móri kápincus rendi atyát Budapestre, helyébe Móra pedig P. Krasznayászky Vitus atyát helyezte át a rend kormányzó tanácsa.

— **Hivatalvizsgálat.** Széchenyi Viktor gróf főispán Zalan István főispáni tükre kiseretében Dunaodnyba utazott, hol hivatalvizsgálatot tart. A hivatalvizsgálat tárgya az adonyi járás községi ügyeinek felülvizsgálata.

— **Az új iskola.** Lapunk mai száma an hirt adunk róla, hogy a városi tanács előterjesztést tesz a közgyűlésnek az iránt, hogy a Deak Ferenc-utcai iskolában 5 tanítói állásra hirdsének pályázatot. Az iskola — a mint értesülünk, — úgy szólva teljesen kész már s szeptember elsején minden bizonytal megnyitja ó. Az iskolaszék még augusztus hó végén megejti a tanítói választást, a midőn 3 tanítót és két tanítót fognak választani. A két úrszedesben levo két tanítói állásra csak egy uteleneg, in petto már rend-

ben levő pályázó van, de hogy a három tanítói állásra hogyan lehet a legalább húsz jelentkező közül a legméltóbbakat kiválasztani, az már igazán nagy művészet lesz. — A protekció-és méltányosság oly szörnyű harcot fognak vívni itt, hogy erős embernek kell lenni annak, a ki ily nehéz viszonyok közt igazságos tud lenni. Annyi bizonyos, hogy a tanítói állások tuzsufaltságban vannak.

— **Annabál Bodajkon.** A bodajki önk. tűzoltóegylet saját penziára javára f. hó. 30-án, a bodajki fürdőker-ben Annabál rendez. Beléptidj személynként 2 kor., családjegy (3 személyre) 5 korona.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 28-án csütörtökön délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat:

1.) A Deak Ferenc utcai elemi iskolához szükséges 5 tanítói állás betöltése iránt tanácsi tanácsi javaslat szerint.

2.) A jéggyárnál szükséges jégkiolvasztó kazán beszerzése iránt intézkedés.

3.) A felső leányiskola szervezési szabályrendelete.

4.) A vágóhídi tervpályázat zsűrijének megalakítása.

— **A Fejérmegyei Gazdasági egyesület** a jövő hó 8-án választmányi ülést tart. Az ülés ele fontosabb tárgyak kerülnek többek közt egy cukorgyvá a apításának kérdése.

— **A Dunántúli Dalszövetség** Veszprémben ülte at székhelyet s az egyesület alapszabályainak értelmében tisztikarat is abból a városból választja, ahol székhelye van. Tudvalevő, hogy Veszprém város meghívta a Dunántúli Dalszövetséget, hogy 1912. évben tartandó kerületi daversenyét es dalünnepeét Veszprémben tartsa. A D. D. Sz. a meghívást elfogadta s a vespémi Dalegyesület, mint a D. D. Sz. tagja, a szövetségi alapszabályok értelmében 1910. július 20-án

ben a haruadik-negyedik naplördő nyomán úgy lefoszik az ember natarol a bőr, mintha leteptek volna. Akarhánynak szinte az angol rostbeut-hoz hasonló nyers husa lasszik ki. De az nem baj! Sőt! . . . divat. Az elegáns pesti dámák, akik megbámult szépségei a korzóknak, velünk együtt gyönyörködtek a maguk barnulásan, a ho karjaik, lábaik pecsényeve egésén. Olyan az arcuk, akár a Trokár Marcsaé s ha valamit, bizonyára csak azt sajnálják, hogy a világnak be nem mutathatják, hogy a napsugár nem csupán az arcukon, hanem végesvégig megkurátia őket.

Igen! ez kura. A Lidón vegevségig 100 meg 100 sátor áll nyitva, melynek lakói reggel fürdő kosztümbe vágják magukat s estélig ilyen parádeban tartózkodnak künn a szabad levegőn. Ott étkeznek, ott szunyókolnak, kezimunkáznak, traccsolnak egész addig míg az esti napsugár bucsusókot nem int nekik es nem figyeimezteti arra, hogy este a San Marcon európai mivoltukban kell a világ előtt felvoulniok.

Ez a divat annyira hatalmas immár, hogy a sátrak lefoglalását már hónapokkal előbb el kell végezni a nagy kereslet miatt. Mert ha az idegességnek, az elkényeztetett finomkodásnak a korszakában az ember mindig jobban érzi azt, a mit Rousseau ajánlott figyeimünkbe:

— *Emberek vissza az őstermészethez!*

A második naplördő után következik a

masodik tengeri fürdő, aztán az ismétlések, ki nek hogyan es hanyzozás zetszik.

Denikve egy óra redesen elmúlt, mire ezzel a keilemes mulatsággal vegeztünk. Nem mond, hogy egy kicsit nem viseli meg az embert. Bizony az első napok alatt különösen szinte cíte rázót az ember lába az aldasosan működő tenger viz hatasa alatt. A végén edes viz tust vesz az ember, aztán, ha bírja avagy szereti a gyomra, megiszik egy pohárka erősítőt, kivonul a napsugarra es boldogan siet valamelyik ebédlőbe.

Boldog lsten! milyen magyar gyönyörűség volna olyankor, ha egy jófajta magyar vendég-lőben magyar kosztal, jófajta paprikás rostélyossal, paprikás csirkével, magyar főzelékkel bétehetne ki az ember földi porhüvelyét s egy 1—2—3 három deci spriccerrel köszönhetné az ikehaza maradt búslakodó magyarokat.

De hát, mi ebben is élhetetlenek vagyunk Bizton mondhatom, hogy évenként megfordul legalább százezer ember Velencében. Az a százezer ember egyik jobban kívánja a honi kosztot mint a másik s bármerre tekint, csak talian-makaroni, talian nyul, talian hal kínálkozik eledélit es fanyar erős borok vaditják az ember lobogó verét csöndes, jóleső vinkók helyett.

Ez az utóbbi körülmény bizony-bizony sötét árnyék a lidőz magyar ember örömei között.

Billet Ferenc.

Knazovitzky Bela divatáruháza

Olcsó szabott árak!

ajánl fürdő es utazási cikkeket, uri es női divat ujdonságokat, szalma, Panama, Borsalinó kalapokat, oroszlan védjegyü fehérneműeket, nagy választéku elsőrendő gyártmányu bőr, tenisz cipőt es sandál különlegességeket.

Olcsó szabott árak!

rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a D. D. Sz. ügyeit két éven át intézni hivatott 12 tagú választmányt megválasztotta. A választmány tagjai lettek: *Jánosi* Gusztáv címz. püspök káptalani nagyprepost, *Adam* István apát:anonok, vespriáni plebános, *Óvári* Ferenc országgyűlési képviselő, *dr. Spitzer* Mór ügyvéd, *Vaszary* Béla kir. áll. felső keresk. és polg. isk. igazgató, *Laczkó* Dezső főgimn. tanár a vespriánvármegyei múzeum igazgatója, *Horváth* Zoltán kir. törvényszéki/ bíró, a vespriáni Dalegyesület elnöke, *dr. Illés* Dezső ügyvéd, a vesprián Takarékpénztár ügyész-titkára, a vespriáni Dalegyesület helyettes elnöke, *Galád* Sándor el. isk. tanító, önk. középisk. énektanár a vespriáni Dalegyesület karmestere, *Kovács* Kálmán-succentor, lapszerkesztő, *Csepcsányi* Lehel gyógyszerész és *dr. Sándorfi* Kázmér ügyvéd. A választmány július 22-én tartott alakuló gyűlésén elnökké: *dr. Óvári* Ferencet, alelnökké *Horváth* Zoltánt, titkárrá *Kertész* Kálmánt, pénztárossá *Csepcsányi* Lehelt választotta meg. Így a D. D. Sz. ügyeinek intézése új kezekbe került. Az új választmány teljes buzgósággal és szeretettel fáradozik azon, hogy a Dunántúli Dalszövetséget a mostani magas színvonalán megtartsa és az 1912. évben Vespriánban tartandó kerületi dalversenynek és dalünnepélynek fényes sikert biztosítson.

— **A nagygyakorlatok.** Bécsből jelentik: A Felső-Magyarországon és a délnyugati Galiciában tervezett nagygyakorlatok az idén valószínűleg elmaradnak, mert a tízedik állományban takonykór ütött ki. A hadvezetőség néhány nap múlva fog végleges döntést hozni ebben az ügyben.

— **A bűnös tanító.** Körülbelül félesztendő vel ezelt Sóskuton egy megdöbbentő titok patant ki, amelynek két kis iskolás leány lett az áldozata. Az egyik 8 éves, a másik 9 éves volt. Mindkettő árva, az egyiknek apja is, anyja is a temetőben nyugszik, a másikat pedig csak a gyenge édesanyja védelmezhetne volna *Vitay Kálmán* állami iskolai tanító ellen, aki állati szenvedélyének áldozataivá tette őket. A bűnös ember jól kiválasztotta a két magára hagyott gyermekeit, de mégso annyira, hogy teljesen kikerülhette volna méltó büntetését. A község népe ki akarta pusztítani a vadembert, a hatóság pedig hamarosan rátette a kezét, amennyiben *Vitay Kálmán* a helybeli kir. törvényszék egyik cellájának foglya lett. A gonosz ember bűnét növelte az a körülmény, hogy fiatal, feltűnően csinos felesége van, egy ottani tanítónő, akivel egy év előtt kötött házasságot s akitől azóta kis gyermeke született. Főlebbzés folytán a kuria szabadon bocsátotta a bűnös embert, a mennyiben a törvényszék előtt lefolytatandó peréig jóállás mellett szabadlábra helyezte. Fejér vármegye fegyelmi választmányja azonban tegnap ítéletet mondott fölőtte. A fegyelmi választmány Széchényi Viktor gróf főispán elnöke alatt *Turján* József pénzügyigazgató, *Vajda* Géza főmérnök, *Verebi* Végh István földbirtokos és *Kenessey* Gyula dr. ügyvéd tagokból állott, a kik *Schaller* Flóris kir. tanfelügyelő előterjesztése, illetőleg *Hrabovszky* Aurél kir. ügyész vádja alapján egyhangú határozattal kimondották, hogy *Vitay* Kálmánt méltatlannak ítélik a sóskuti tanítói állásra és hivatalától megfosztották. Az ügy tárgyalására megérkezett *Vitay* is, egy vastag és rövidnyaku alacsony fiatalember, továbbá a felesége. Az ítéletet azonban az ő meghallgatásuk nélkül hozták meg. Az ítélet most a miniszter-elé kerül, aki, mint-hogy a gyalázatos merénylet igazolva van, *Vitay* Kálmánt minden valószínűség szerint meg fogja fosztani tanítói diplomájától. A törvényszék-ítélete pedig — hisszük — nem hagyja szabadon azt az embert, aki kivételközé minden emberességből, méltatlanná tette magát a szabadságra érdemes emberek méltóságára.

— **Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést.

Nagy Imréné, sz. Fischer Irma, Halmi Nándorné sz. Fischer Ilona, Voigt Edéné sz. Fischer Izabella és ifj. Fischer János mint gyermekei, gyászborul szívvel tudják az egész rokonság nevében is, hogy áldott lettük jó édesatyjuk és nagyatyjuk, illetve apósuk és sógoruk idsb. *Fischer* János magánzó, f. hó 25-én este 8 óra körül életének 81. évében, fájdalmas és hosszú szenvedés és haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, az Ur Jézus által az igazaknak megígért mennyi háza költözött. A megboldogult hült teteme f. hó 28-án d. u. 5 órakor fog Csöszön beszenteltetni, azután Székesfehérvárra szállítani és a Szent Kereszt (Sóstói temető) kápolnájához f. hó 28-án d. u. 4 órakor fog beszentelés után örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat a megboldogult lelki üdvéért Csöszön, a róm. kath. templomban 29-én fog az Urnak bemutatni.

— **Jegyzők nyári szünete.** Egy régi sérelmet szüntet meg a minap a belügyminiszter egy most kibocsátott körrendeletével, mely Fejérvármegyéhez is megérkezett. Eddig a községi és körjegyzők szabadságideje nem volt szabályozva. Csak nagynehezen tudtak szabadsághoz jutni és akkor is úgy, hogy egy közeli kártársuk vállalta magára a helyettesítést. A belügyminisztérium intézkedett, hogy jövőben a községi és körjegyzők évenként négy heti szabadságot élvezzenek. Erről a vármegyei községességi intézkedni. A rendelethez a szabályrendelet mintája is melléklendő. A rendes szabadság vagy betegség okból szükséges helyettesítés költségeit a község tartozik viselni.

— **Népszerű gazdasági előadások.** A Népszövetségi Gazdasági Egyesület, Fejérvármegyei Széchenyi Szövetség egyikek leradók azon, hogy a nepekultúráját előmozdítsa. Ezt a népkultúrát úgy értjük, hogy a népnek gazdasági ismereteket közöljünk és ez a nép kultúrájának is fellendülésével jár. Ebből nyer az ország is, amelynek elsősorban érdeke, hogy az agrikultúra lehető magas fokot érjen el. Most csak a gazdasági egyesület népnevelési akciójával foglalkozunk. A gazdasági egyesület intencióinak mérlegelésével a földművelési minisztérium a gazdasági egyesület részére 2000 korona államssegélyt utalványozott, amelyet az egyesület népszerű gazdasági előadások tartásában kamatoztatott. Nevezetesen az egyesület a községekben előadást tartott ezek közül említésre méltók a Csákváron és Gyurón tartott előadások, amelyek praktikus eredményekkel is jártak. Az említett községek mindegyikében háziipari tanfolyamot vezettek be, amely realis eredménnyel is járt. A tanfolyamokban résztvevő emberek nagy szorgalommal látták a háziipari tárgyak előállításához s ezzel ellátották a maguk háztartását a megfelelő gazdasági eszközökkel, sőt eladásra is került. Tanult kosárfonó mesterek alkalmazásával elsősorban a kosárfonó házi ipar mutatott fel szép eredményeket az említett két községben. Bevezették ezenfelül a gyékényfonást, vesszőfonást s a különböző gazdasági szereket. A gazdasági egyesület 20 községben tartott azonfelül népszerű gazdasági előadást kisgazdák részére, továbbá a 17-ik honvédyalóegyzred legénysége részére egy-egy előadást hetenként egyszer.

Bor eladás!

1902, 1903, 1904, 1095, 1908 és 1909. évi sajátermesű tisztán kezelt velencei (Fejérvármegye) bork eladó.

Cím: Meszleny László,
Kis-Velence (Fejérm.)

— **Új iskola Etyeken.** Nem akarunk kiterjeszkedni az etyei iskolamizériákról, amelyeknek nem annyira tárgyi, mint személyi okai vannak, csak azt jelezzük, hogy Etyeken a róm. kath. hívek áldozatkészségéből mintegy 140000 koronás költséggel új iskola épült. Az egyházmegyei hatóság jóváhagyta a terveket s már megkezdődött az építést, hogy a jövő iskolai évre ki tudja elégíteni a község gyermekeinek iskoláztatási igényeit. Az új iskola tulajdonképpen a régineg átalakításával s kibővítésével történik, olyan formán, hogy minden tekintetben modern emeletes épület álljon rendelkezésére az etyei kati iskolágynek. Ennél a szép vállalkozásnál bizonyára meg kell említenünk a község kathi híveinek példászerű áldozatkészségét, akik a kathi gyermekek kathi nevelésére készek nagy áldozatokat hozni akkor is, amikor csak oldalról kiállításba helyezik, hogy új, modern iskolát építenek gyermekeik számára.

— **Aratósztrájk.** Az aratómunkásság oklva az aratósztrájkok veszedelmén, az egész országban komoly nyugalommal viselkedett az aratók alatt. Néhol fordultak elő csak követelések, azok is nyugalommal s mind a két félre kár nélkül múltak el. Így a Káloz községhez tartozó Kis-hörcsökön is. A sztrájk a múlt pénteken kezdődött. Az aratómunkások minden előzetes összekülönbözés nélkül délután 4 órában egyeztetten abba hagyták a munkát, kijelentvén, hogy addig nem folytatják, amíg egy és más követelésüket nem teljesíti az urodalom. Az urodalom gazdaságtiszte anélkül, hogy szóba állt volna az arató forradalmárokkal, csendőrökért küldött; akik rövidesen leszerelték az aratósztrájkot. A szép szó is elég volt az eredmény eléréséhez.

— **Papírszalvéták, és asztali diszkrtyák** nagy választékban kaphatók *Klöckner* Péter udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— **Vigyázz!** A cs. és kir. 69. gy. ezred augusztus 5-én Zámoly határában élelőtölténnel lögyakomatot tart.

— **Ház szarka.** *Makk* József csókrakói lakosnak a múlt hó végén szőrin-szálán elűnt 20 koronája, f. hó 4-én ismét 50 koronája, 15-én pedig egy pénztárcája, melyben 3 kor. 20 fillér volt. *Makk* József ekkor már megunt a tündérezést és feljelentést tett a csendőröknel, kik csakhamar fülön is csipték a tolvajt *Stumpfald* István 13 éves szolgafiu személyében. A fiu a lopást bevallotta. A 20 és 50 koronát *Csakberényben* lakó szüleinek adta, a pénztárcát pedig elásta az udvarban, hol a csendőrök meg is találták, a fiu szüleit is kérdőre vonták a csendőrök, azok azt vallották, hogy a fiu mint talált pénzt adta oda nekik, egyébként ők azt szépen el is költötték. A fiut lopás, szüleit pedig orgazdaság miatt feljelentették.

— **Baleset.** *Pötörke* Károly 18 éves kőműveslegény f. hó 22-én gróf *Eszterházy*, *Mihály* Móríc vertesboglári gazdaságában egy sajtarban megbottolt s oly szerencsétlenül esett el, hogy fején súlyos sérülést szenvedett. A csákvári urodalmi kórházban ápolják.

— **Hitelközvetítői tagok figyelmébe.** Augusztus hó 1-én megérkezik a szén, akinek szüksége van rá, idejében jelentkezék *Távirda*-utca 6. sz. alatt.

— **A züllés útja.** *Lödör* Anna vesprián születésű leány f. hó 25-én reggel fél 3 órakor *Pinke* Istvánné nyilvánosházában öngyilkossági szándékból lügkőldotat ivott. Sérülése nem súlyos, a mentők a Szt. György kórházban szállították. Tettét afeletti szegényében követte el, hogy szülei megtudták hollett. Az eltemetést erkölcsi érzék egy sugarának fellágalása, mely talán egy süllyedő lélek emeltyűje léssen.

— **Befőzés.** *Tujner* Károly kőműveslegény Felsőkirálysor 15. sz. alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy folyó hó: 25-én virradóra ismeretlen tettes a Deák Ferenc-utca sarkán épülő ház pincéjében elhelyezett bezárt ládját feltörte s abból 10—12 drb. fa és vasszereszmát 12 kor. értékben ellopta.

— Halál a vonaton. Folyó hó 23-án d. u. a helybéli vasúti állomásról értesítették a rendőrséget, hogy egy ember hirtelen meghalt. A rendőrség a vasúti állomásra kiszállt s megállapította, hogy a hirtelen elhalt Dankaházi János 32 éves kőröshegyi cipésziparos, aki gyomorbetegségét gyógykezelésére véget Budapestre utazott. Az elhunytal utazott neje is, aki elmondta, hogy férje hosszabb idő óta gyomorbetegsége szenved s emiatt akartak Budapestre utazni, azonban férje Székeshérvárot hirtelen meghalt. Az orvosrendőri szemle megállapította, hogy Dankaházi János halálának oka bécsavarodás. A hullát a városi hullaházba szállították.

Egy jékarban levő szekrény (sublot) megvételre kérestetik. Cim a kiadóban.

ÉRTESEITŐK.

VI. Közlemény.

Felsőbb leányiskola.

Van a mi haroktól lármas és a megoldatlan problémák nyugtalan hullámaintól át, meg átkigyzott korunknak egy mindannyiánál egyetemesebb jellegű kérdése, melynek megoldására még mindig nem látjuk tervszerűen tömörülni az erre hivatottakat s a megoldásnak program-szerű végrehajtására még mindig nem látjuk azt a komolyságot, mely a szóban forgó problémát talán minden egyébnél jogosabban megilleti.

Talán nem kellene mondanunk sem, hogy a nőnevelés kérdéséről van szó.

Mikor e kérdésről beszélünk, nem a közkeletű értelemben vett feminizmusra gondolunk, melynek egyik-másik sajnálatos kinövése oly népszerűtlenné teszi a nőkérdésben utazó mozgalmakat. Nem gondolunk a szűfrazsetekre, sem arra a már jóval jóval jogosultabb társadalmi igényre, mely a mai viszonyok lehetőségeinek keretein belül mind nagyobb és nagyobb önálló megélhetési teret akar nyújtani a nőnek. A kérdést tisztán általános emberi szempontból tekintjük olyannak, melynek megoldatlansága ós régi bűne az emberiségnek s kiáltó szegényfoltja az új időknek is. Abból a szempontból tekintjük a kérdést, mely szempont a nők átlaga számára ugyanazt a judiciumot, ugyanazt a szellemi látókört s ugyanazokat a szerzett lelki kincseket követeli, melyeket a közfelfogás érthetetlenul s minden magyarázat nélkül a férfi-lelkek privilegiumainak tekint. A léleknek megalkotó Istene egyazon önmaga képére s hasonlatosságára teremtette a férfi lelke mellett a nőét is. Hol van tehát igazsága annak a hagyománynak, mely a férfi- és nő-lélek egyszabású igényeinek kielégítésében oly lelkiismeretlen különbségeket állít fel? Nem magyarázzák ezt meg sem a férfi és nő között tagadhatatlanul fennálló physiologiai és psychologiai eltérések, sem az ezek által kijelölt életrendeltetés, sem a korviszonyok, sem erkölcsi, sem szociális tekintetek, sem a jognak számféle fajtája. Ezekre a fiktív megkülönböztetésekre az emberiség egész története csak szomorú példát nyújt anélkül, hogy elfogadható magyarázattal is szolgálja.

Talán egy kérdésben sem oly feltételesek és lelkiismeretlenek az emberek, mint épen a nőkérdésben. Ha alkalmilag szó van róla, kezelegyintés, sületlen éceek, a házasságok közötti prioritásnak kislelki fessegetése, vagy legjobb esetben a kérdés lényegét épen nem érintő physiologiai érveknek picinyke gyermek-ökle verdesi e kérdésnek kemény falát. A legkomolyabbnak látszik talán még az az ellenvetés, mely a házasságnak és nőiességnek napjainkban már ugyis sok veszélynek kitétt szépségeit félti, meg az a félelem, mely az életpályáknak már eddig is egészen ellépett ösvényeit vonakodik a nők előtt megnyitni. Bennünket azonban most nem ezek a szempontok vezetnek, — nem akarunk ugyanis végeredményben szociális térre tévedni, — hanem pusztán az emberi szempont, mely csak emberi ismer két formában: a férfi és a nő alakjában. S ebből a szempontból fokozottan sürgetjük a nőnevelés színvonalának emelését. Am nem azért, hogy a nő minden áron valami életpályára nevelődjék, hanem, hogy ismeretei

legyenek gazdagabbak, alaposabbak, gondolkodása legyen a mainál mélyebben járó, lelki-világa a külsőségekhez tapadásnál emelkedettebb, itélőképessége általában fejlettebb. Szóval a megszereshető tulajdonok elnyerésére legyen megadva a nőnek ugyanazon mód, mely meg van adva a férfinak s az a nő ne csak érzelmeiben, ne csak a műveltségnek külső feltételeiben legyen méltó élettársa a férfinak, hanem az legyen lelkiének egész felszerelésében. Nem arról van szó, hogy tudós nőnek legyenek, — ámbár a két rossz közül ez még a kisebbik, — nem is arról, hogy mennél több alaki ismerettel tömjük meg agyvelejtüket, hanem legyen meg az az iskolázottságuk, amennyit kinek-kinek képességei és helyzete megkívánnak, legyen a világ dolgainak összefüggéseiről jobb belátásuk s ez mérsékelje a jobbara külsőségeket értékelő s a férfiak részéről annyiszor felpanaszolt igényeket. A nőiességét meg ne féltsük a magasabb színvonalra törekvő neveléstől, mert az okosan közzölt s okosan felfogott ismeretek csak mélyítik azt.

Erthetetlen a mai állapot pl. abban, hogy a fiunak vagy tanulnia kell, míg ember lesz belőle, vagy 6—8 évi tanulás után — de azonnal — 12—14 éves korában választott életpályára kell lépnie, míg a leány legjobb esetben elvégeztén a potom négy polgári osztályt, otthon van, de anélkül, hogy megszabott, komoly munkaköre volna. Észlel tanul főzni, tanul — a kevésbé tehetős — varrni, gyakorolgtatja magát a kézimunkában és tánciskolába szaladgál. Hiszen nagyon szép dolog ez mind, ha csakugyan meg van. Azonban van-e némi irány szabva a leány lelke fejlődésének, gondolkodásmódja és világnézete kialakulásának? A sokszor igen kétes-értékű szülői irányításon kívül van-e valami, ami a fejlődő léleknek a kezdet nehézségeiben vergődő szárnyait támogatja, segíti? Oh igen: a fejletlen koponyával és könnyen befolyásolható érzelmeivel olvasott, de annál kevésbé megválogatott és ellenőrzített olvasmányok és a szélsőszerűtleg egymásra következő, meg nem értett kőza impressziók. Ezek a mi nőnevelésünknek tényezői.

(Folytatjuk.)

Dr.—y—r.

Piaci árak.

Buza	18—	18:20
Rozs	13:20	13:40
Árpa	12—	12:20
Zab	13:80	14—
Tengeri	11:40	

Váli járás főszolgabírájától.

2974/ki. 910. szám.

Pályázati hirdetmény.

Fejérvármegye váli járásához tartozó Pázmánd községben megüresedett

segédjegyzői

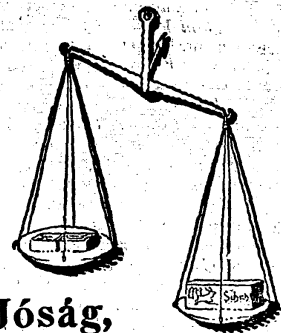
állásra pályázatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása államsegéllyel kiegészített 1000 korona készpénz fizetés és 2 szobából, konyhából, kamrából és pincéből álló lakás.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. tc.-ben előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi augusztus hó 22-ik napjának déli 12 órájáig hozzám annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást folyó évi augusztus hó 26-ik napján d. e. 9 órakor fogom Pázmánd községhezánál megtartani.

Váli, 1910 július 22.

Tarafás, főszolgabíró.



Jóság, ár és súlya

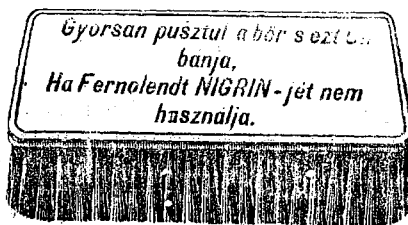
kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyágában és olcsóságában.

HIRDETESEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.



ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára Székeshérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszíntén papi öltönyök, Ferenc József-kabát, köpenyek (havelok) bőrkabátok, utazóbundák, raglán-felöltők, kabátok.